

VALSTS KONTROLE
Pirmais revīzijas departaments

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr.+37123282272; e-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā un
dokumenta numurs teksta failā

Ieteikumu ieviešanas plāns
revīzijas “Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi?”
starpziņojumā “Neizmantotās iespējas mājokļu siltināšanā”
(revīzijas grafiks Nr. 2.4.1-69/2024)

Valsts kontroles noteiktais revidējamās vienības ziņošanas termiņi par visu ieteikumu ietvaros veiktajām darbībām: 2028. gada 2. janvāris, 2029. gada 2. janvāris, 2030. gada 2. janvāris un 2031. gada 2. janvāris.

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Ieteikuma ieviešanas ietvaros panāktas izmaiņas			Revidējamā vienība, kurai sniegts ieteikums	Revidējamās vienības noteiktais ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība		
Līdzšinēji Latvijā ES fondi un publiskais finansējums tiek uzskatīts kā efektīvākais līdzeklis ēku energoefektivitātes mērķu sasniegšanai.	1. ieteikums Ekonomikas ministrijai, sadarbojoties ar Klimata un enerģētikas ministriju, veikt mērķtiecīgas darbības, lai palielinātu finansējuma pieejamību daudzdzīvokļu māju	ALTUM pieejamo energoefektivitātes paaugstināšanas aizdevumu likme	3,9%	Iespējami zemākā % likme aizdevumiem, bet ne augstāka par 3,5%	Ekonomikas ministrija, Klimata un enerģētikas ministrija	2031.gada 2.janvāris

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Ieteikuma ieviešanas ietvaros panāktas izmaiņas			Revidējamā vienība, kurai sniegts ieteikums	Revidējamās vienības noteiktais ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība		
Atbildīgās institūcijas (ALTUM un Ekonomikas ministrija) uzskata, ka visi citi finansējuma piesaistes risinājumi būs dārgāki par ES fondu ietvaros pieejamiem līdzekļiem. ES fondu līdzekļi ir nepietiekami nosprausto energoefektivitātes un klimata mērķu sasniegšanai – pieejamais finansējums tiek rezervēts ļoti īsos termiņos. Plānošanas dokumentos ir norādīts, ka daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes uzlabošanai jāveicina privātā sektora iesaiste, bet tam nav izstrādāti un netiek izmantoti nekādi citi risinājumi. ALTUM noteiktā fiksētā aizdevuma procentu likme ir 3,9 % ar	energoefektivitātes projektu īstenošanai papildu publiskā finansējuma veidā un sniegtot iespēju energoefektivitātes projektu īstenošanai saņemt aizdevumus uz izdevīgākiem nosacījumiem	Pieejamais finansējums daudzdzīvokļu ēku atjaunošanai, milj. eiro	0	Tiecas uz NEKP plānoto finansējumu		
		Revidējamās vienības noteiktās darbības, darbību īstenotāji, darbību izpildes termiņi <i>Lūdzam zemāk norādīt darbības, ko veiksiet, nodrošinot ieteikuma ieviešanu, darbības īstenotāju un darbības izpildes termiņu (datumu).</i>				
		1.1. Sadarbībā ar ALTUM tiks ieviesti risinājumi finansējuma piesaistei no starptautiskajām finanšu institūcijām energoefektivitātes projektu finansēšanai ar samazinātām procentu likmēm, tādējādi uzlabojot daudzdzīvokļu māju renovācijas projektu atdevi.			Ekonomikas ministrija	2028.gada 2.janvāris
		1.2. Sadarbībā ar Klimata un enerģētikas ministriju tiks rasti risinājumi Modernizācijas fonda un citu līdzekļu novirzīšanai daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes atbalsta programmām.			Ekonomikas ministrija, Klimata un enerģētikas ministrija	2028.gada 2.janvāris
		1.3. Veicot Modernizācijas fonda prioritāro investīciju virzienu noteikšanu 2028.–2030. gadam un ņemot vērā aktualizētajā Enerģētikas un klimata plānā iekļautos pasākumus, izvērtēt iespēju Modernizācijas fonda ietvaros noteikt kā prioritāro investīciju virzienu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes uzlabošanu.			Klimata un enerģētikas ministrija	2028.gada 2.janvāris

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Ieteikuma ieviešanas ietvaros panāktas izmaiņas			Revidējamā vienība, kurai sniegts ieteikums	Revidējamās vienības noteiktais ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība		
aizdevuma termiņu līdz 20 gadiem. Lietuvā daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanai ir pieejami aizdevumi ar fiksētu 3 % gada likmi uz laiku līdz 20 gadiem. Saskaņā ar revidentu aplēsēm, Latvijā jau īstenotajos energoefektivitātes projektos samazinot kredīta procentu likmi tikai par 0,9 procentpunktiem, projektu īpatsvars ar neto ietaupījumu palielinātos līdz 54 %.						

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Ieteikuma ieviešanas ietvaros panāktas izmaiņas			Revidējamā vienība, kurai sniegts ieteikums	Revidējamās vienības noteiktais ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība		
Kvalitatīva projekta vadības pakalpojuma finansējuma nepieejamība pašā renovācijas projekta sākumā rada neprognozējamās izmaksas gan dzīvojamās mājas apsaimniekotājiem, gan dzīvokļu īpašniekiem. Pieaugošās būvniecības izmaksas, nepietiekams attiecināmo izmaksu lieluma regulējums un pasīva atbildīgo institūciju rīcība alternatīvo renovācijas projektu finansēšanas avotu piesaistē būtiski palielina dzīvokļu īpašnieku ilgtermiņa saistības. Esošo atbalsta programmu nosacījumi ierobežo tikai projekta kopējās attiecināmās	2. ieteikums Ekonomikas ministrijai veikt darbības, lai veicinātu energoefektivitātes uzlabošanai pieejamā publiskā finansējuma efektīvāku izmantošanu, nodrošinot energoefektivitātes projektu īstenotājiem projekta vadības finansējuma pieejamību jau agrā projektu izstrādes stadijā (piemēram, tehniskās palīdzības veidā), kā arī atbalsta pasākumos nosakot tirgus situācijai atbilstošu un ekonomiski pamatotu publiskā līdzfinansējuma ierobežojumu renovācijas projektu attiecināmajām izmaksām uz vienu kvadrātmetru.	Renovācijas izmaksu pieaugums	Renovācijas izmaksu pieaugums laikā no 2017. gada līdz 2022. gadam ir bijis vairāk nekā divas reizes straujāks, nekā vidēji būvniecības nozarē	Renovācijas izmaksu pieaugums laikā no 2025. gada līdz 2030. gadam nepārsniedz būvniecības nozares izmaksu pieaugumu	Ekonomikas ministrija	2031.gada 2.janvāris
		Projekta vadības pakalpojums pieejams projekta sākumposmā	Projekta vadības izmaksas līdz aizdevuma saņemšanai jāsedz dzīvokļu īpašniekiem	Projekta vadības pakalpojums pieejams projekta sākumposmā bez būtiskām papildus izmaksām		
		Revidējamās vienības noteiktās darbības, darbību īstenotāji, darbību izpildes termiņi <i>Lūdzam zemāk norādīt darbības, ko veiksiet, nodrošinot ieteikuma ieviešanu, darbības īstenotāju un darbības izpildes termiņu (datumu).</i>				
		2.1. Veikt likuma (likumprojekts "Grozījumi dzīvokļa īpašuma likumā", kas stāsies spēkā 2026.gada 1.janvārī) ietekmes izvērtējumu, lai noskaidrotu vai			Ekonomikas ministrija	2028.gada 2.janvāris

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Ieteikuma ieviešanas ietvaros panāktas izmaiņas			Revidējamā vienība, kurai sniegts ieteikums	Revidējamās vienības noteiktais ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība		
izmaksas, neņemot vērā renovēto mājokļu platību, radot risku, ka ierobežota finansējuma apstākļos tiks atbalstīts mazāks projektu skaits, publiskais finansējums netiks izlietots izmaksu efektīvā veidā.	pārvaldnieku nodrošina projektu vadības pakalpojumu pārvaldāmo dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieku kopībām.					
	2.2. Veikt izvērtējumu, lai nākotnes atbalsta programmās noteiktu efektīvāko publiskā finansējuma izmantošanu, pielāgojot kapitāla atlaides apmēra ierobežojumu, piemēram, maksājot par sasniegto ietaupījumu un nosakot kapitāla atlaides griestus, un citus nosacījumus, lai sasniegtu pēc iespējas vairāk finansējuma saņēmēju.				Ekonomikas ministrija	2028.gada 1.jūlijs
Energoefektivitātes pasākumu izmaksas rada slodzi mājāsaimniecību budžetam, īpaši mājāsaimniecībām ar zemiem ienākumiem. Sociālā Klimata fonda līdzekļu izmantošana atbalstam ikvienā zemas energoefektivitātes klases mājā pie ierobežota fonda budžeta, augsta pieprasījuma pēc publiskā atbalsta un augstajām būvniecības izmaksām rada nepieciešamību mērķēt	3. ieteikums Ekonomikas ministrijai, izstrādājot mājokļu energoefektivitātes veicināšanas programmas mehānismu Sociālā klimata fonda ietvaros, paredzēt specifiskus kritērijus zemu ienākumu mājāsaimniecību iesaistei energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumos, veicinot mērķēta atbalsta sniegšanu visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām.	Sociālā klimata fonda līdzekļi izlietoti mērķēti, sniedzot atbalstu tieši visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām	Nav izveidots īpašs atbalsta mehānisms mazaizsargātājām mājāsaimniecībām.	Izveidots mērķēts atbalsta mehānisms sociāli mazaizsargātām mājāsaimniecībām.	Ekonomikas ministrija	2031.gada 2.janvāris
		Revidējamās vienības noteiktās darbības, darbību īstenotāji, darbību izpildes termiņi <i>Lūdzam zemāk norādīt darbības, ko veiksiet, nodrošinot ieteikuma ieviešanu, darbības īstenotāju un darbības izpildes termiņu (datumu).</i>				
	3.1. Ieviesti risinājumi, kas mērķēti atbalsta energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās mājas zemo ienākumu mājāsaimniecībām, sedzot renovācijas				Ekonomikas ministrija	2028.gada 1.jūlijs

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Ieteikuma ieviešanas ietvaros panāktas izmaiņas			Revidējamā vienība, kurai sniegts ieteikums	Revidējamās vienības noteiktais ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība		
atbalstu primāri visneaizsargātākajām mājsaimniecībām. Nesniedzot mērķētu atbalstu energoefektivitātes pasākumu īstenošanai, pašvaldībām radīsies papildu izdevumi sociālas palīdzības sniegšanai, lai kompensētu siltumenerģijas izmaksas zemu ienākumu mājsaimniecībām.	izmaksas 100 % apmērā vai tādā apmērā, kas ļauj pēc energoefektivitātes paaugstināšanas uzturēt ikmēneša rēķinu maksājumus nemainīgus, salīdzinot ar maksājumiem līdz renovācijai.					
Iedzīvotāju aptaujas dati norāda uz zemu informētību par renovācijas izmaksām. Tikai 39% respondentu ir informēti par iespēju īstenot energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, bet tikai 7,5 % spēja norādīt savu ēku renovācijas aptuvenās	4. Ieteikums Ekonomikas ministrijai veikt darbības, lai uzlabotu informācijas pieejamību par īstenoto projektu veiktajiem atjaunošanas pasākumiem, būvniecības izmaksām un siltumenerģijas izmaksu ietaupījumiem, uzlabojot investīciju prognozējamību un atvieglojot īpašuma vērtības pieauguma novērtēšanas procesu, kā arī veicinātu pašvaldību un	Uzlabota informācijas pieejamība par veiktajiem darbiem, būvniecības izmaksām un ieguvumiem no renovācijas.	ALTUM tīmekļvietnē pieejama informācija tikai par DME1 īstenotajiem projektiem un tā nav ērti izmantojama bez papildu	ALTUM tīmekļvietnē pieejama ērti izmantojama un pārskatāma apkopotā veidā informācija par īstenoto projektu veiktajiem	Ekonomikas ministrija	2029.gada 2.janvāris

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Ieteikuma ieviešanas ietvaros panāktas izmaiņas			Revidējamā vienība, kurai sniegts ieteikums	Revidējamās vienības noteiktais ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība		
izmaksas. Arī starp tiem, kuru mājās renovācija jau notikusi, tikai 35,3 % respondenti zināja precīzas izmaksas lēmuma pieņemšanas brīdī. Informācijas kampaņas nerasniedz dzīvokļu īpašniekus, pašvaldības un apsaimniekotāji nav pietiekami iesaistīti. Trūkst konkrētu, praktisku norāžu par renovācijas procesa soļiem, nepieciešamajiem dokumentiem, projektu izmaksām un finanšu atbalsta iespējām.	dzīvojamo māju apsaimniekotāju aktīvāku iesaisti daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iedzīvotāju informēšanā.		analītiskajām prasmēm.	darbiem, izmaksām un ieguvumiem.		
	Revidējamās vienības noteiktās darbības, darbību īstenotāji, darbību izpildes termiņi <i>Lūdzam zemāk norādīt darbības, ko veiksiet, nodrošinot ieteikuma ieviešanu, darbības īstenotāju un darbības izpildes termiņu (datumu).</i>					
	2.1. Tiks izstrādāts informatīvs interaktīvs materiāls par līdz šim īstenoto atbalsta programmu energoefektivitātes paaugstināšanas izmaksām ar tipveida izmaksu piemēriem dažādu sēriju ēkām				Ekonomikas ministrija	2027.gada 2.janvāris
	2.2. Tiks nodrošināta aktīvāka pašvaldību un apsaimniekotāju iesaiste dzīvokļu īpašnieku uzticības veicināšanā, stiprināta vietējo konsultāciju un mērķētu informācijas kampaņu mājām ar zemu aktivitāti organizēšana.				Ekonomikas ministrija	2028.gada 2.janvāris

Jēdzienu /terminu skaidrojumi

Jēdziens/termins	Skaidrojums
Izmaiņas	Kvalitatīvas vai kvantitatīvas pozitīvas izmaiņas pēc tam, kad ieviesti revīzijā sniegtie ieteikumi.
Rādītājs	Kvalitatīvs vai kvantitatīvs rādītājs, pēc kura tiks novērtētas izmaiņas.
Sākotnējā vērtība	Rādītāja vērtība, kas noteikta revīzijas laikā.
Mērķa vērtība	Rādītāja vērtība, kas tiks sasniegta pēc ieteikuma ieviešanas.
Ieteikuma ieviešanas termiņš	Revidējamās vienības noteikts termiņš, līdz kuram tiks panāktas izmaiņas pēc tam, kad revidējamā vienība ir īstenojusi visas noteiktās darbības, kuras nodrošinās ieteikuma ieviešanu. Ieteikuma ieviešanas termiņš ir noteikts tāds, kas seko pēc visu darbību izpildes termiņiem.
Darbības īstenotājs	Revidējamā vienība vai revidējamās vienības noteikta institūcija, kas atbildīga par darbības īstenošanu, nodrošinot ieteikuma ieviešanu.
Darbības izpildes termiņš	Revidējamās vienības noteikts termiņš, līdz kuram revidējamā vienība apņemas izpildīt ieteikumu ieviešanas ietvaros noteiktās darbības. Darbībai noteiktais izpildes termiņš nevar būt garāks par ieteikuma ieviešanas termiņu.
Revidējamās vienības ziņošanas termiņš	Valsts kontroles noteikts termiņš, kad revidējamā vienība ziņo par revīzijā sniegto visu ieteikumu progresu, t.i., par visu ieteikumu ietvaros veiktajām darbībām.

Sektora vadītājs

Egīls Vidžups

Departamenta direktors/-e

Mārtiņš Āboliņš

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU